

Saatler Düşmelidir Hep Bir Sonraya

Emre Sururi

2007-2008

<http://www.emresururi.com>

Saatler Düşmelidir Hep Bir Sonraya / Emre Sururi

- Ç.E. için, minnetle -

I. Bölüm

Aslına bakarsanız, her şey bundan yaklaşık 6 ay kadar önce başlamıştı (şimdi salim kafayla düşününce daha bir anlıyorum bunu) ama ben yine de Fulya'nın *gidişine* kadar, sonrasında birleşip de devasa bir canavara dönüşen bütün o küçük ayrıntıların farkına varmadım.

O gün de, neredeyse haftanın her iş günü yaptığım üzere, okula yollanmışım, eşim Etel beni her zamanki gibi uyandırmış (Etel saat gibidir; kaçta yatarsa yatsın, her sabah şaşmaz biçimde 7'de ayağa kalkar), kahvaltıyı beraber hazırlamış ve "sabah hoş-beşleri"nden sonra da çantamı kolumun altına sıkıştırıp, yola çıkmışım. Daha önce bahsettim mi bilmem, bir üniversitede orta yaşlı, kendi halinde bir fizik profesörüyüm (öğrencilerim genelde beni severler). Kendi halinde demiştim ya, birkaç mütevazı teoremim dışında pek tanınmam. Vaktiyle almış olduğum bir karar uyarınca, zevki ve mutluluğu (ve rahatlığı şüphesiz) her zaman *ünün*, *başarının*, *hayranlığın* önünde tuttum. Gerçi bu kararı verdim de mi öyle oldum, yoksa zaten "o kadar da bir deham yoktu da anca buraya kadar gelebildim", emin olmak mümkün değil. Pek de önemli değil ya, neyse, yani zaten o kadar da kesin bir karar değildi vermiş olduğum, bir gün düşünmüştüm ve "olacaksa öyle olsun..." diye kestirip atmıştım doğrusunu isterseniz.

Bizim fakültenin girişinde kantin vardır, bir de kantinin küçük bahçesi. İnsanlar, benim gibi harika bir eşe sahip olmadıklarından, çoğu zaman okula geç kalır, kahvaltılarını işte bu kantinin o küçük bahçesinde iki poğaça bir çayla geçiştirmeye uğraşırlar. Onların arasından, sabahları, hayat savaşında muzaffer olmuş bir komutan edasıyla, başım dik, çantam kolumun altında, mağrur bir edayla geçerim. Kantinin bir yanında olduğu biraz genişçe bir koridorun ardından, ortasında pinpon masasının bulunduğu bir açıklıkta fakülte, bir tarafında amfiler, bir tarafında bizim odaların bulunduğu iki yan binaya bölünür. Neredeyse hiçbir vakit ağın gerili olmadığı pinpon masasının hemen arkasında, vaktiyle, benim de doktora zamanında yapımında çalıştığım, tümüyle atölyemiz üretimi olan, teknolojisi artık hayli eskidiğinden kullanılmayıp sergilenmeye sunulan "atom süzme makinemiz" durur, onun da üzerinde, yerden bir 4-5 metre yükseklikte büyük duvar saatimiz. Her sabah, odama giden yolun üzerinde bulunan bu saate şöyle bir göz atar, hiç şaşmaz dakikliğimi (8'i 12 geçe o saatin oradan geçerim, dersler 8.40'da başlar) hiç şaşmaz bir düzenle teyit ederim.

O gün biraz farklı oldu ama. Saati, ("bakım için olsa gerek" diye düşünmüştüm o zaman) yerinden almışlardı. Onun yerine, saatin yıllar yılı mertçe göğüs gerdiği toz saldırılarının anısı, saat büyüklüğünde, onun eksikliğini bağırır beyaz, temiz bir iz kalmıştı (fizikte *background* tabir ettiğimiz arka plan seçimi tümüyle izafidir, bizler de ister istemez, bu izafiyeti kendi bakış açımıza kazandırdığımızdan, aslında oradaki tozlu duvarları *ön cephe* olarak algılamak yerine, işte bu esas arka planı, azınlığından olsa gerek, bir fark, bir *kaplama* olarak görmekteyiz).

II. Bölüm

Saatin yokluğuyla biraz daha meşgul olduktan sonra, odama geldim: odam, 4 katlı binanın 2. katındadır - aslında pek oda da sayılmaz - içinde envai çeşit deney aletinin bulunduğu bir laboratuvar eskisi... başlarda küçük bir odam vardı, ama zamanımın çoğunu sorumlusu olduğum bu laboratuvarıda, bilgisayar başında hesap yapmakla geçirdiğimden, odama giderek daha az uğrar oldum, istihdam da epey artınca, kendiliğimden, odamı bırakıp, -artık kullanılmayan- bu laboratuvara tamamıyla yerleşmeye talip oldum. Üşengeçliğimden hala kapıda adım yazmaz ama burasıdır benim çalışma yuvarım. Neyse, sanırım en son, saatle ilgilendikten sonra odama çıktığımdan bahsediyordum... Niyetim, odamda iki saat sonra gireceğim dersin notlarını şöyle bir gözden geçirmek, biraz da o sıralarda ilgilenmekte olduğum konu ile ilgili topladığım makaleleri düzene sokmaktı.

Ders notlarını elime henüz almıştım ki, asistanım Erkan telaşla içeri girdi... "Hocam," dedi nefes nefese, "ben de sizi arıyordum, derse girmediğiniz haberi gelince, doğrusu epey korktum, sağlığınızdandır endişelendim – ne de olsa, bunca senedir tek bir dersinizi bile atlamış değilsiniz."

Erkan, iyi bir çocuktur, bu sene doktora başladı, lisansını da, yüksek lisansını da bu okulda, benim yanımda yaptı. Erkan iyi çocuk ama biraz içkici - şimdi Allah için, bir gün sarhoş görmedim ama, bilirsiniz, o ekşimsi koku kendini hemen ele verir. Hele de benim gibi, çocukluğunuz Isparta'da geçmişse (Ispartalıyım), onca gül kokusu arasında yetişen biri olarak, bütün kötü kokulardan iki katı rahatsız olmaya mahkûmsunuz demektir. İşte, ben de, Erkan'ın, iki saat sonraki derse geç kalışımı telaşla haber vermesini başta kafasının iyi olduğuna vermiştim (daha önce bahsettim mi, bilmiyorum: bizim okulda dersler 8.40'da başlar, bense, her sene derslerimi 3. saate, yani 10.40'a almaya özen gösteririm; bana soracak olursanız, 9.40 çok daha uygun bir saattir - çocuklar hem sabah mahmurluklarından tümüyle kurtulmuş olurlar, hem de zihinleri hala oldukça açıktır - ama dersler genelde 2 saatlik bloklar halinde işlendiklerinden, 10.40'a da razı olurum). Erkan böyle bir giriş yapıp da, beni alıkoyamadığım bir tebessüme itince, dayanamadım, "Oğlum Erkan, valla kusura bakma ama evladım, bence sen petrolünü biraz fazla kaçırmışsın..." deyiverdim. Afalladı, iyice bir kızardı, "yok hocam, ne alakası var, sabah, kahvaltıda götürdüm biraz ama, bunun cidden konuyla hiçbir alakası yok..." diye karşı çıkacak oldu, kolumdaki saati işaret ettim kendisine.

İşte, bugünden aşağı yukarı 6 ay öncesindeki bu hareket, hayatımı, hayatla ilgili bütün düşüncelerimi kökünden değiştirecek olaylar silsilesinin mihengi oldu.

Bizim fakültenin girişinde kantin vardır, bir de kantinin küçük bahçesi. İnsanlar, benim gibi harika bir eşe sahip olmadıklarından, çoğu zaman okula geç kalır, kahvaltılarını işte bu kantinin o küçük bahçesinde iki poğaça bir çayla geçiştirmeye uğraşırlar. Onların arasından, sabahları, hayat savaşında muzaffer olmuş bir komutan edasıyla, başım dik, çantam kolumun altında, mağrur bir edayla geçerim. Kantinin bir yanında olduğu biraz genişçe bir koridorun ardından, ortasında pinpon masasının bulunduğu bir açıklıkta fakülte, bir tarafında amfiler, bir tarafında bizim odaların bulunduğu iki yan binaya bölünür. Neredeyse hiçbir vakit ağır gerili olmadığı pinpon masasının hemen arkasında, vaktiyle, benim de doktora zamanında yapımında çalıştığım, tümüyle atölyemiz üretimi olan, teknolojisi artık hayli eskidiğinden kullanılmayıp sergilenmeye sunulan "atom süzme makinemiz" durur, onun da üzerinde, yerden bir 4-5 metre yükseklikte büyük duvar saatimiz. Her sabah, odama giden yolun üzerinde bulunan bu saate şöyle bir göz atar, hiç şaşmaz dakikliğimi (8'i 12 geçe o saatin oradan geçerim, dersler 8.40'da başlar) hiç şaşmaz bir düzenle teyit ederim.

Erkan'a gösterdiğim kolumdaki saat, o anda yaşadığım şokun etkisiyle bugün bile çok net hatırlıyorum, tam olarak 12.23'tü; saniye çubuğu, 35. ile 40. saniyeler arasında yol almaktaydı. Oysa saatime, her sabah yaptığım üzere, bu sabah da, bugün kaldırılmış olan büyük duvar saatiyle kıyaslamak maksadıyla bakmıştım ve bugün de 8.12'de idi koridoru bitirip de pinpon masasının oraya gelişim. Bir saat geri kalabilir, bu açıklanabilir, pek çok nedeni vardır: pili azalmıştır, bir manyetik alanın etkisinde kalmıştır, hatta yüksek hızlarda veya yüksek yerlerde bile neden geri kalmış olabileceğinin de fiziksel açıklaması, teorileri vardır: zaman yavaşlayabilir, lakin hızlanamaz. Saatim, canı isteyince 8.12'den 12.23'e geçemezdi. Mutlaka bir izahı vardır diye düşünsem de, aklıma hiçbir şey gelmiyordu.

Genel mizacının tersine, bana eblek eblek bakmalarda olan Erkan'ı bir süreliğine kafamdan çıkartıp, az ötemdeki bilgisayarın yanına gidip, açma tuşuna bastım. Kullanmakta olduğum işletim sistemi yüklenip de, arka plan olarak seçtiğim fraktal resmi karşında belirince, görev çubuğunun dibinde yer alan saat kısmına diktim gözlerimi. Heyhat, oradaki dijital rakamlar da, benimle değil de, saatimle aynı görüşte olduklarını alenen beyan etmekteydi.

Hala bir cevap alma ümidiyle ve yüzünde hala o anlayamamış olmanın getirmiş olduğu bakışıyla dikilmekte olan Erkan'ı, uyuyakalmış olma bahanesiyle gönderdikten sonra, tedirginlik içerisinde koltuğuma çöktüm. Acaba gerçekten de uyuyakalmış olabilir miydim? Uyuyakalmamış, ya da daha mantıklı olarak bir tür paralize haliyetine girmemiş olsam, bunca zamanın geçtiğini nasıl fark etmemiş olabilirdim ki? Bu soru, *Occham'ın Keskisi* prensibi uyarınca, sebebini bilmediğim bir paralize oluşla içim sinmeye sinmeye cevap buldu kendine. Yalnız, geçirmiş olduğum şaşkınlık, gün boyunca başka bir şeyle ilgilenmeme engel oldu ve mesai bitimiyle birlikte, ben de eve doğru yollandım. Etel'in o gün için pişirmiş olduğu leziz güveci ve ardından da geçen gün pazardan birlikte seçtiğimiz kabaktan yaptığı nefis tatlıyı mideme yolladığımda, sabahki olaydan bütünüyle uzaklaşmış sayıyordum kendimi...

III. Bölüm

Etel'le 20 yıldır evliyiz. Bir oğlumuz var (adı Can), mutlu bir evliliğimiz var, mutlu bir yuvamız var. Can annesine düşkündür, beni de sever. Gönül işlerinde problemler var yalnız. Bundan 2 yıl evvel yazlık sitede bir kızla tanıştı, çok âşık oldu, eve sarhoş gelmediği bir gece olmadı, oradan biliyorum çok âşık olduğunu. Kız da bunu seviyormuş, ama sonradan, iş işten geçtikten sonra anlaşıldı. Boşu boşuna acı çekerek, sonuçsuz bir şekilde ayrıldılar. Tabii teknik olarak hiç yaşanmayan potansiyel bir birlikteliğin oluşmama durumuna ayrılmak denirse... Bilmiyorum, “yaşlandım ben, anlamıyorum, yoktu bizim zamanımızda böyle işler” deyip, işin içinden çıkmak var ama iş böyle değil. Geçmişe gitmek gerekiyor. Etel'den önceye gitmek gerekiyor, ta lisans yıllarına... Fulya'ya.

Şimdi 52 yaşındayım. Demek ki Fulya'yı tanıyalı 34, onu kaybedeli de 30 yıl olmuş. Lisansın ilk yılında, bölümün kabul ettiği 4 kızdan biriydi Fulya. O ilk sene gözlük takardı derslerde, dışarı çıkarken gözlüklerini de çıkartırdı. Saçı hep omuzlarındaydı, dalgalanırdı yürürken. Hoş bir gülümseyişi vardı ama ben arada sırada kapılıp gittiği dalgınlığına vurulmuştum. O dalgınlık buruk bir şeyleri barındırırdı, uzak çaresizlikleri anlatırdı. Ben, Isparta'dan büyük ümitlerle ve dualarla okumak üzere büyük şehre gönderilmiş ailemin medar-ı iftiharıydım, Fulya ise doğma büyüme buralıydı. Kolejden mezun olmuş, benim canımı dişime takarak zor kazanabildiğim sınavı o rahatlıkla geçmişti. Akıllıydı, zekiydi ve nüktedandı. Bu noktada anlatıya bir ara verip, sevgili okuyucuyu hemen rahatlatmak isterim: her ne kadar anlatı hiç de farklı bir yöne gidecek izlenimi vermese de, sizleri temin ederim, fakir oğlanla zengin kız aşkı değil söz konusu olan. Hatta sözlük manasıyla, aşk bile yok aslını isterseniz.

Fulya ile bir şekilde tanıştık, arkadaş olduk. Güzel bir biçimde sevdik birbirimizi. Arkadaşça sevdik. Zaten 30 yıl sonra hala yüreğimi sızlatan şey de tam bu arkadaşlık. Ancak birbirimizden ayrıldıktan sonra anlayabildik birbirimizden ayrıldığımızı. Ancak ayrılırken farkına vardık aşkımızın. İlk aşkımızın.

Okuduğumuz üniversite, şimdi benim ders verdiğim üniversite. Lisansı, yüksek lisansı ve doktorayı hep burada tamamladıktan sonra bir 6 sene Etel'le yurtdışında çeşitli kurumlarda çalıştık, dolaştık, sonrasında memleket hasreti ağır bastı, işte bu kürkcü dükkânına döndük.

Aslına bakarsanız, her şey bundan yaklaşık 6 ay kadar önce başlamıştı (şimdi salim kafayla düşününce daha bir anlıyorum bunu) ama ben yine de Fulya'nın *gidişine* kadar, sonrasında birleşip de devasa bir canavara dönüşen bütün o küçük ayrıntıların farkına varmadım.

Değişik bir duygu insanın bir zamanlar okuduğu yerde sonradan ders vermesi. Tamam, lisanstan sonra okumaya devam ederken gerek laboratuvar, gerekse uygulama dersleri veriyordum ama o zamanlar ders verdiklerimle yaş farkımız o derece fazla değildi, bu yüzden tam olarak nelerin geride kaldığını anlayamıyordum. Ne zamanki yurtdışından dönüp ders vermeye başladım, işte o zaman bu duygu peyda oldu – bu duygu... Koridorlarda teneffüslerde dolaşan, dersin başlamasını bekleyen, sınavlara girip çıkan, kantinde oturan, iskambil oynayan, satranç maçları yapan bisiklete binen, elinde kitaplar kütüphanenin yolunu tutan *gençliğinizi* görmek. O kadar yaşlı değildim –henüz– ama araya yeni bir kuşak girmişti bile. Değişik bir duygu insanın bir zamanlar okuduğu yerde sonradan ders vermesi. Hep hatıralar hep anılar. Numan'la şurada sigaralarımızı içer (sigara, ah sigara! Kaç yıl, 20 mi oldu bırakalı!), Fulya'nın dersten çıkmasını beklerdik (biz Numan'la çift dikiş gittiğimizden, Fulya bizim alamadığımız dersleri alırdı), Nazım'la bisikletleri şuraya bağlar, Rengin, Emel, Özge, Deniz,

Vedat, Halil ve Efe'yle topluca lokale yemeğe gittikten sonra şu masada oturup çaylarımızı içerdik. İşte bunları görmeye başladım bizlerin yerini çoktan almış olan öğrencilerin yaptıklarında, bayrağı devretmiştik, onlar da devredeceklerdi, onların devrettikleri de. Çünkü saatler düşmelidir hep bir sonraya.

ve mesai bitimiyle birlikte, ben de eve doğru yollandım. Etel'in o gün için pişirmiş olduğu leziz güveci ve ardından da geçen gün pazardan birlikte seçtiğimiz kabaktan yaptığı nefis tatlıyı mideme yolladığımda, sabahki olaydan bütünüyle uzaklaşmış sayıyordum kendimi...

Ertesi gün dersim yoktu, rahatça şu dünden ayırdığım makaleleri okuyabilecektim, sabahtan ve her zamanki saatte okula döndüm. Tam koridoru geçip pinpon masasının olduğu açıklığa varmıştım ki, sağımda, göz ucuyla Fulya'yı görür gibi oldum, amfilerden tarafa, ellerinde kitaplar ilerliyordu, omuz hizasındaki saçları dalgalanarak... Bir şey düşünmeye fırsatım olmadan peşinden gittim, bir amfiye girdi, henüz dersin başlamasına vakit olduğundan amfide yalnızdı. Gayet doğal şekilde, sanki 30 yıl geçmemiş gibi, kitaplarını sıranın üzerine koydu, çantasından gözlüklerini çıkarıp taktı, bana bakmaya başladı.

Deniz kenarındaydık Fulya'yla. Ağlaması yeni bitmişti, hıçkırıkları hala devam ediyordu, elinde mendili vardı, o mendile bakıyordu, bense denize. Çok gençtik, önümüzde upuzun bir hayat vardı.

“Fulya?..” dedim kekeleyerek. “Buyurun hocam” dedi meraklı bir şekilde. Beni tanımamıştı. 30 yıl geçmemişti onun için, o ölmemişti, hep genç kalmıştı. Öldüğünü bilmiyordu, beni bilmiyordu. “Yok bir şey, iyi dersler...” diyebildim, o da teşekkür etti. Kafam karmakarışık amfiden çıktım, kalbim feci bir şekilde çarpıyordu, odama kadar gidebileceğimden pek emin olmadığımdan, hemen kaldırılmış saatin altındaki banka oturuverdim.

Ne kadar zaman geçtiğini bilmiyorum ama Hüseyin'in seslenmesiyle kendime geldim. Hüseyin o sabahki dersini vermek üzere amfilere giderken beni burada yığılıvermiş bir halde görmüş, meraklanmıştı. Bir şeyim olmadığını söyledim, neşeli görünmeye çalıştım. “Bir düş gördüm sanırım,” dedim, “eskilerden bir arkadaş vardı düşümde, güzel bir düştü...” Ona amfiye kadar eşlik etmeyi teklif ettim, beraberce amfilerin yolunu tuttuk. Dersi benim rüyamda Fulya'yı gördüğüm amfideydi, Fulya hala orada oturuyordu, dalıp gitmişti, rüyada değildim, rüyada değildi, hiç yaşlanmamıştı, ölmemişti. Hüseyin'e onun tarafını gösterip, onun da Fulya'yı görüp görmediğini sordum, görüyordu, tanıyordu, iyi öğrencilerindendi, hep ön sırada oturmuş, ondan dolayı tanıyormuş. Fulya ile hep ön sırada otururduk. “Hüseyin,” dedim, “dersten sonra yoklama kağıdına bir göz atabilir miyim?” Ardından Hüseyin'e ve sınıfa iyi dersler dileyip, sendeleyip, başım döner bir halde oradan ayrıldım, mucizevi bir şekilde odamın yolunu bulabildim.

Şimdi 52 yaşındayım. Demek ki Fulya'yı tanıyalı 34, onu kaybedeli de 30 yıl olmuş. Lisansın ilk yılında, bölümün kabul ettiği 4 kızdan biriydi Fulya. O ilk sene gözlük takardı derslerde, dışarı çıkarken gözlüklerini de çıkartırdı. Saçı hep omuzlarındaydı, dalgalanırdı yürürken. Hoş bir gülümseyişi vardı ama ben arada sırada kapılıp gittiği dalgınlığına vurulmuştum.

İki saat sonra Hüseyin uğradı benim lab'a, elinde oturma düzenine göre alınmış yoklama listesi. Fulya'nın oturduğu yerin bölümünde Fulya'nın ismi yazıyordu, Fulya'nın soyadı vardı ve Fulya'nın imzası da. Anlayamıyordum, hiçbir şeyi anlayamıyordum. Hüseyin de meraklanmış olacak ki, o kızın kim olduğunu sordu, neden bu kadar şaşırıldığını ve ilgilendiğimi de. Hüseyin başka bir üniversitede okumuştur, Fulya'yı tanımıyordu ve dahası benim akli başında biri olduğumu düşünüyordu, bu yüzden ona söyleyemezdim. Uzaktan

tanışıklığım olan bir arkadaşın kızı zannettiğimi söyledim ama emin olamıyordum, zira çoktandır o arkadaşımı da, onun kızını da görmemiştim.

Akşam evde Etel yüzümü görünce kaygılandı. Çok solgundum, çok yorgundum. Tansiyon olabilir dedik, yine de bir doktora görünsem iyi olacak dedik, bugün erken yatalım... Canım Etel'im! Etel Fulya'yı görmemişti ama Fulya'yı benim anlattıklarımından tanıyordu. Etel'le o yangından sonra tanışmıştık, o yangından sonra da Fulya gitmişti zaten. "Etel," dedim, "sanırım Fulya'yı gördüm ben bugün, hem de 30 yıl önceki haliyle...". Etel'in kaşları çatıldı, çoktan unuttuğu bir şeyi hatırlamaya çalışır gibi oldu bir süre. Sonra "Fulya kim ki?" diye sordu bana...

- Fulya, Etel, hani sana anlatmıştım, lisanstan arkadaşımды, kolejden gelmişti hani, seninle tanıştığımız o yangında onu kaybetmiştik...
- Hiç hatırlamıyorum Behzat bana anlattığını. Hem o yangın dediğin basit bir tutuşmaydı, hemen söndürüvermiştik, karıştırıyorsun bence.

Şöyle bir durdum. Karıştırmıyordum. Çıkan yangın küçüktü belki ama basit bir tutuşma değildi asla. Kimya laboratuvarındaydık, Numan'la ben. Gizlice laboratuara girmiştik, aklımıza koymuştuk, bira yapacaktık. En büyük dalgamızdı kimyacıların sabuna ve biraya para vermedikleri. Onlar yapabiliyorsa biz niye yapamayacaktık! İşin yarısında Numan kalkıp gitmişti, yakalanırsak bursundan olacağından korkuyordu. Ben inat etmiştim, malzeme dolabının kilidini kırıp, gerekli birkaç bileşeni daha aramaya koyulmuşum...

"Bir seçim yapacaksın!" diye ağılıyordu Fulya, "ve beni unutacaksın, bırakacaksın, hiç olmamış olacağım, yok olacağım, gideceğim öleceğim biteceğim..." Yavaşça elimi uzattım.

Fulya ile sonraki günlerde de okulda karşılaşmaya devam ettim ama yanına gidip konuşmadım. Ne diyecektim hem? "Merhaba Fulya, sen şimdi beni hatırlamıyorsun ama bir şekilde gençliğimden çıka gelmişsin, seninle çok güzel şeyler yaşadık ve hayır, bilmiyorum senin niye yaşlanmadığını, niye beni hatırlamadığını, bunca sene nasıl da zamanı durdurup böyle kalabildiğini. Evet, haklısın, benim aklımı kaçırmış olmam çok daha isabetli bir açıklama tüm bu olup bitene..." Bunları mı diyecektim? Bir bahaneyle sekreterlikten bilgilerini aldım, gerçekten de görüldüğü yaştaydı, gerçekten vardı ve benim tüm şaşkınlığıma rağmen varlığı son derece mantıklıydı.

Henüz tanışmamıştık. Daha kimse kimseyle tam olarak tanışmamıştı, ilk günleriydi okulun. Herkes birbiriyle tanışmaya can atıyor, en ufak fırsatları konuşup tanışmaya bahane olarak kullanıyordu. Mesela bir gün önce, üzerimde sevdiğim müzik grubuna ait bir tişörtle okula gelmişim de, iki sıra arkamda oturan çocuk "ama son albümleri berbat..." diyerek konuşmaya girmişti. Böylelikle Numan'la ilk sohbetimizi yapmış olmuştuk. Fulya – adını sınıfta dolaştırılan yoklama kağıdından öğrenmişim – kimseyle konuşmuyordu. En ön sırada oturuyor, ders aralarında camdan dışarı dalgın dalgın bakıyor, ders bitiminde de gözlüklerini çıkartıp cebine koyuyor, saçları dalgalanarak elinde kitapları, süzülerek gidiyordu.

Saçı hep omuzlarındaydı, dalgalanırdı yürürken. Hoş bir gülümseyişi vardı ama ben arada sırada kapılıp gittiği dalgınlığına vurulmuşum. O dalgınlık buruk bir şeyleri barındırırdı, uzak çaresizlikleri anlatırdı.

- Numan selam, nasıl gidiyor işler? Bu yıl da alamadın Nobel'i!
- Ooo, Behzat Bey'imiz, açtın arayı yahu, hasret kaldık yüzüne, neyse, telefonla aradığına da şükür. Nasılsın görüşmeyeli?
- İyi değilim Numan.

- Hayırdır?
- Hayırdır inşallah. Yarın müsaitsen seni bir ziyaret etmek istiyorum pahalı üniversitende...
- Tabii, buyur gel, yarın hiç dersim yok, beklerim.

Doktoradan sonra ben çalışmalar yapmak üzere yurtdışına gitmiştim, Numan'sa o yıl açılan bir özel üniversiteye girmişti epey yüksek bir maaşla. Serde idealistliğimiz de var ya, açıkçası bozulmuşum onun bu tavrına ama o da haklıydı kendince. Sonra oturup, bir fizik kitabı yazmıştık birlikte. Son birkaç senedir işlerin yoğunluğundan pek görüşemez olmuştuk ama arkadaşlık baki kalıyor tabii ki.

- Oğlum, bu ne yahu! İyice büyütmüşsün odanı!
- Sen bir de benim laboratuvarı gör! Hoş geldin, iyice keltoş olmuşsun görmeyeli! Nerede eskinin uzun saçlı Behzat'ı, nerede sen!
- Sen onu göbeğine anlat, yakında Numan'ın göbeği olmaktan çıkıp, göbeğin Numan'ı olacaksınız bu gidişle ikiniz! N'aber, nasılsın, Aysun'la Soner ne yapıyor?
- İyiler, sağ olasin. Etel'le Can'dan ne haber?
- Onlar da iyiler. Can Beyimiz bu aralar aşk acısı çekmelerde. Üniversiteye başladı, o da anası gibi kimyaya girdi. Zaten başımıza ne geliyorsa bu büyük konuşmalardan geliyor. Kimyacıları nasıl yerden yere vururduk, hatırlıyor musun? Yok efendim fizikten arta kalanlar olmasa bu adamlar ne yer, ne içermiş... Bir de şimdi bak, hane nüfusunun 2/3'ü o burun kıvrıdığımız kimyacılarından mürekkep! Kırk kere dedim sıpaya, ille temel bilimlerde takılmak istiyorsan, fiziği istemiyorsan dağ gibi matematik var ama hayır, ille de kimya, ille de kimya.
- Sen yine haline şükret, bizimkisi tıba girdi, canını çıkartıyorlar. Son bir haftadır yastık yüzü gördüğünü zannetmiyorum şehzadenin. Telefonda sesin sıkıntılı geliyordu, hayırdır?
- Sorma Numan yahu. Geçen hafta okulda birini gördüm. Önce benzettiğimi sandım ama Fulya'ydı karşımdaki! Adıyla, soyadıyla Fulya! Bizim onu tanıdığımız zamanki, o yaştaki Fulya. Bir şey söylemene gerek yok, ben de biliyorum bu işte akıl mantık olmadığını. 30 senedir aramızda olmayan birini hem de o zamanki haliyle görmenin ne demek olduğunu ama bir izah bulamıyorum – çıldırdığımı kabul etmezsek demek istiyorum tabii ki. Fulya'yı en son o seninle bira yapacağız diye girdiğimiz, şu senin korkup kaçtığı laboratuvarı görmüştüm, alevlerin arasında. Sonra biliyorsun, izini kimse bulamadı, gazeteler dahi yazmıştı. İşte Fulya'yı gördüm. Nasılını bırakıp, yanına gittim, "Fulya" dedim, beni tanımadı. "Buyurun hocam?" dedi bana. Herhalde benzettim dedim kendi kendime. Sonra adını soyadını öğrendim, hatta yoklama kağıdından imzasını gördüm – hatırlıyor musun, bilmiyorum, çiçeğe benzer bir şekilde atardı imzasını. Hiçbir şekilde anlayamıyorum ama oydu işte! 30 sene sonra tam karşımdaydı Fulya!
- Behzat, kızma ama, sana iki şey soracağım. Sen hangi yangından bahsediyorsun ve Fulya da kim?

Donakaldım. Fulya, Ben ve Numan üçlü gezerdik. Fulya Numan'ı biraz garip bulurdu, Numan da Fulya'yı fazla ciddi ama üç kafadardık o yıllarda.

- Numan, sen iyi misin? Ne demek "Fulya da kim?". Bizim Fulya, Fulya Özen... Hani hep en ön sırada otururdu, derslerde gözlüklerini takardı, saçını yandan ayırırdı,

pinpon oynardık birlikte. Tuttuğu ders notlarını az mı sömürmüşlüğümüz vardı, o bizi zorla, kafamıza vura vura çalıştırmamış olsaydı nasıl mezun olurduk lisanstan!

Hatırlamadı. İki saat boyunca hatırlatmaya çalıştım, anılarımızı anlattım. Bir kısmını hatırlamadı, bir kısmında da yalnızca onunla benim olduğunu anlattı – Fulya onun için hiç var olmamış gibiydi. Nihayet aklıma üçümüzün birlikte çektiği, üç kopya yaptırdığımız, kütüphanenin karşısındaki kadın heykelinin önünde poz verdiğimiz resmimiz geldi. Numan'a o resmi sordum, gerçi herhalde ondaki fotoğraf da bendeki gibi eski albümlerin arasında tozlanmaktaydı ama yine de sordum bir ihtimal yanındadır diye. Yanındaymış. Duvarı boyunca dizilmiş onlarca çekmeceden birini açtı, bir tomar siyah-beyaz resim çıkardı, onları karıştırmaya başladık. Benim saçlar uzun, Numan tığ gibi, Nazım'lı, Efe'li, Rengin'li Deniz'li bir dolu eski resim. Nihayet söylediğim resmi buldu: kütüphanenin karşısındaki çimenlerde, heykelin bir yanında ben, bir yanında Numan, başkaca da hiç kimse...

- Numan, sanırım ben aklımı kaçırıyorum.

Numan sigarasını çıkardı, ben de bir tane aldım.

Fulya ile bir şekilde tanıştık, arkadaş olduk. Güzel bir biçimde sevdik birbirimizi. Arkadaşça sevdik. Zaten 30 yıl sonra hala yüreğimi sızlatan şey de tam bu arkadaşlık. Ancak birbirimizden ayrıldıktan sonra anlayabildik birbirimizden ayrıldığımızı. Ancak ayrılırken farkına vardık aşkımızın. İlk aşkımızın.

IV. Bölüm

- Merhaba, yanınızdaki sıra boş mu acaba? Arkalardan tahtayı pek göremiyorum da. Ben Behzat.
- Memnun oldum, buyurun, ben de Fulya.

(...)

- Fulya, aylardır hep sormak istedim, her seferinde de çekindim. Daha ilk günden, seninle tanışmayı bu kadar istememin sebebi de buydu aslında – o uzağa bakışların... Nedir senin canını bu kadar sıkan, yardım edebileceğim bir şey varsa ne olur söyle...
- Behzat... Benim için çok önemli bir kişi, yakında çok uzağa gidecek. Gidip gitmemek arasında kalmış durumda aslını istersen. Eğer ona kal dersem belki kalacak ama eğer bunu ona söylersem onu bir şekilde etkilemiş olacağım...
- Tıpkı bir elektron gibi. Neydi şu Alman dağcının adı, onun ilkesi gibi...
- Heisenberg, Behzat. Gerçekten de durum onun elektronunun başına gelenlere benziyor. Bu arada, adını hatırlayamadığın o “Alman dağcının” inşallah ilkesini iyi biliyorsundur zira haftaya sınavda ondan da soru gelecek...
- Bende bilgi de bol, analogi hakimiyeti de. Senin şu “çok önemli kişinin” mesela... Şu anda hem gidiyor, hem kalıyor... Nasıl?
- Bravo. Fiziği insan psikolojisi ile birleştirme kabiliyetine hayran kaldım. Boş bir zamanında da 4 kuvveti birleştirdin mi, hiçbir sorunumuz da, dersimiz de sınavımız da kalmayacak Behzat, az daha gayret...

Dikkatim dağınmıktı – derslerde de, hayatta da. Fulya'nın söylemeye çalıştığı şeyleri keşke o zaman anlayabilseydim! Ama Cybill'in de, Cassandra'nın da laneti değil miydi bu? İşin Cybill tarafından bakarsak benim, diğer tarafından bakacak olursak da Fulya'nın talihsizliği... Duyup da anlamamanın laneti ile bilip de değiştirememenin laneti.

V. Bölüm

Numan'ın yanından bir doktora görünmem tavsiyesiyle ayrıldım. Sahile gittim, oradaki banklardan birine oturdum, derin bir nefes aldım. İnsanın aklını kaçırıyor olduğunu anlaması mümkün müdür? Fulya yıllardır kalbimin bir köşesinde, her türlü temastan uzak yaşıyordu. Bazen, yalnız kaldığım zamanlarda onu yerleştirdiğim kutudan çıkartır, sarıp sarmaladığım saten örtüleri açar ve anıların beni alıp götürmesine izin verirdim. 30 yıl çok uzun bir zaman. 30 yıl bir ömür. Bazen Fulya o yangında kaybolmasaydı nasıl bir hayatım olacağını hayal ettiğim de olur... Fulya 30 senedir sadece anılarımda var, şimdi ise anılarımin bile sahte olduğundan şüpheleniyorum, Fulya'nın hiç olmadığından, hiç yaşamadığından. Anlam veremiyorum, bir türlü kavrayamıyorum.

Resimlerde yok, o yangınla ilgili çıkan haberlerde yok arşivde taradığım gazetelerde, o yangınla ilgili haberler yok arşivde taradığım gazetelerde. Numan daha sık aramaya başladı beni, hatırlımı sormaya. Beynimde bir takım devreler ters bağlandı demek ki, anıların depolandığı yerin oradan normalden birazcık daha büyük bir akım geçti, al sana birazcık daha büyük bir magnetik alan, al sana birazcık daha farklı bir elektron / nöron artık her neyse hareketi ve işte buradayız – yaşanmamış anılar cennetine hoşgeldiniz. Ama o kadar net hatırlıyorum ki...

Sabah Etel'le bir güzel kahvaltımızı yaptıktan sonra (Etel hep gözümün içerisine bakıyor, hep kaygılanıyor bir şeylerin ters gittiğinden, numara yapıyorum, normal görünmeye çalışıyorum), okula yollandım. Koridordan geçip de pinpon masasının oraya geldiğimde alışkanlıkla saatime baktım, saatim akşam vaktinin geldiğini müjdeliyordu. Tamirciye götürdüm, hiçbir kusur bulamadı, aksi gibi tamircinin orada defalarca test ettik zaman tuttuk, her seferinde de şaşmaz bir şekilde doğru çalıştı. O hafta yaptığım deneylerde fark ettim ki, sadece okulda oluyordu bu “zaman atlaması” ama ne zaman olacağı belli olmuyordu...

Bir haftadır saat takmıyorum. Bir haftadır geç mi kalıyorum bilemiyorum. Geç kaldığım asıl şey ne, bilemiyorum.

VI. Bölüm

Deniz kenarındaydık Fulya'yla. Ağlaması yeni bitmişti, hıçkırıkları hala devam ediyordu, elinde mendili vardı, o mendile bakıyordu, bense denize. Çok gençtik, önümüzde upuzun bir hayat vardı. Niye ağladığını sordum,

- Yine aynı mesele mi? Şu uzağa gitme ihtimali olan “çok önemli kişi” midir sorun? Hani gidip gitmeme konusunda kararsız olan...
- Artık kararsız değil Behzat. Kararını verdi. Gidiyor.
- Peki seni bu kadar çok üzdüğünü biliyor mu?
- Hayır, bilmiyor –
- Zaten biliyor olsaydı gitmezdi değil mi?
- Evet.
- Onunla konuşmamı ister misin? Belki o da gitmek istemiyordur ama başka yapabileceği bir şey yoktur, ne dersin Fulya?

Acı bir tebessüm belirdi dudaklarında Fulya'nın. Birçok kişi bizim bir aşk yaşadığımızı, ya da en azından bir ilişkinin içinde olduğumuzu düşünüyordu, onları da suçlayamazdık zira zamanımızın çoğunu birlikte geçiriyorduk, Numan da bize katılıyordu çoğu zaman ama Fulya ile Numan ben yokken bir araya gelmiyorlardı... Kaldı ki, Fulya'ya çok değer vermeme karşın, ona aşık olduğumu, ya da onu arkadaşlıktan öte bir şeyle sevdiğimi söyleyemezdim. Hem onun şu “çok önemli kişi”si vardı. Kim olduğunu bilmiyordum, zaten bilsem herhalde gidip kavga çıkartır, ardından da bir güzel döverdim benim arkadaşımı bu kadar üzen o insan müsveddesini. Ne zaman sorsam Fulya'ya, hep kaçamak cevaplar veriyordu kim olduğuna dair. Okuldan mı? Hayır. Sizin orada mı oturuyor? Hayır. Şimdi nerede, ne yapıyor? Gitmeye hazırlanıyor...

- Başka yapabileceği bir şey yok, evet.

Lisansın devam ettiği o 4 sene boyunca Fulya uzaklara dalmaya devam etti, ben de derslerden kalmaya. Dönemin sonuna doğru Numan'la kafaları bulduğumuz bir vakit, Temel Kimya'yı ancak üçüncü alıştırma vermiş kafadarlar olarak, bundan böyle bira ve sabuna para vermek zorunda kalmayacağımız dahice bir çözüm geliştirdik.

- Şu tesadüfe bak! Bizim Ete!le tanışmamız da buna benzer bir şekilde olmuştu!..
- Siz de mi öğretim görevlisiydiniz o zamanlar?
- Hayır, o sıralarda yüksek lisansımızı yapıyorduk, sonra bir gün, laboratuarda küçük bir yangın çıkmıştı falan... uzun hikaye..

Fulya olmasaydı alttan aldığım derslerle birlikte o 4. sene nasıl biterdi, bilmiyorum. Zorla, kafama vura vura kütüphanede saatlerce çalıştırdı beni. Hafta içi her akşam, hafta sonları bütün gün. Sonra da bunlar yetmiyormuş gibi, geriye çok vaktim kalıyormuş gibi, bu sefer de öğrendiklerimi Numan'a anlattırırdı. Gerçi Numan'ın artık Aysun'u vardı alt sınıftan, Numan da artık herhalde ona anlatıyordu... Bu şekilde, üniversite içinde üniversite kurumunu inşa etmiştik.

VII. Bölüm

Odamda otuyordum, makaleler vesaire ki telefonum çaldı, sekreterlikten arıyorlardı, Hüseyin kaza geçirmiş, onun dersini dönem sonuna kadar ben götürebilir miymişim? Hemen kabul edip, Hüseyin'i kaldırdıkları hastaneye yola çıktım.

Hüseyin'in durumu –nispeten– tehlikeli bir şey değildi, amfide ders verirken basamağa takılmış, bacağını çatlatmıştı, bir süre “yeşil sahalardan” uzak kalacaktı. Odasının anahtarlarını verdi, ders notlarını aldım, o haftasonu taburcu oldu, evinde de biraz baktık notlara. Dediğine göre çocuklar iyiydi, sağlam sorular soruyorlardı.

İlk derste çocuklara durumu anlattım, bu dersi çoktandır vermediğimi, o yüzden benim de onlar gibi sıkı çalışmak durumunda olduğumu söyledim, isteyen olursa akşamları benimle ekstra etüt yapabilirdi.

Fulya da o dersi alan öğrencilerin arasındaydı. Olayın mantıksızlığından, çoktandır iki durumu birbirinden ayırmıştım: Aslında hiç yaşanmamış olan benim olmayan Fulya'lı olmayan anılarım ve karşımdaki gerçek, genç bir hanım öğrenci olan Fulya Özen. Hatta, etüde gelen öğrencilerin isimlerini karıştırıp, onlara kendi arkadaşlarımla adlarıyla seslendiğim olmuyor da değildi:

- Şimdi Rengin, bak buradaki integrale dikkat edin... Rengin'di değil mi isminiz?
- Çiğdem Hocam.

- Numan, hay allah, Numan beni andı, neydi sizin adınız? Barış mı, peki Barış bey, bakınız...

Bu zaten önceden de muzdarip olduğum bir kusurdu, şu hafıza, beşer, nisyan ve maluliyet kardeşler. Daha önce bahsettim mi bilmem, bir üniversitede orta yaşlı, kendi halinde bir fizik profesörüyüm (öğrencilerim genelde beni severler).

Ders bitip de amfiden çıkıp odama yönelirken, başımı hafifçe yukarı, saate çevirdim: hala yerinde yoktu, hala arkasında bıraktığı, o izafi “arka planı” ile yokluğunu anlatıyordu. Gerçi o beyazlık da artık yavaş kendini beje doğru koyuvermeye başlamış idi, yakında hiç seçilemez olacaktı. Durdum, şöyle bir hesapladım, 6 ay kadar bir zaman olmuştu yerinden söküleli...

Mekan, ilişkilerde önemli fakat sonuçta aşılabılır bir faktör. “Benim” Fulya'nın mekansal problemleri vardı mesela. Kim olduğunu hiç öğrenemediğim sevdiği uzağa gitmişti. Fulya onunla gidebilirdi, gitmedi, kaldı, öldü. Kabul edersiniz ki, bu çok daha ciddi bir faktör, ilişkilerdeki mekan faktörüyle kıyaslandığında. Fulya gittiğinde anladım mesela ona hissettiğim şeyin, o garip şeyin aslında ne olduğunu. Belki Fulya da ölmemiş olsa, diyelim ki o da o çok önem verdiği kişiyle birlikte uzağa gitse, anlamayabilirdim ona olan aşkı. Ancak onu tamamıyla kaybedince, ona ulaşmak için yapabileceğim hiçbir şeyim, hiçbir ümidim kalmayınca açığa çıkıverdi, yüzeyde beliriverdi aşkı.

Ve bir de zaman faktörü var. Zaman faktörü mekan gibi de değil, ölüm gibi de. İki insanın arasına zaman girince, hiç beklenmedik şeyler oluyor. O başka bir yerde başka bir şekilde tamamlıyor kendini geçen zaman boyunca, diğeri bambaşka. Karşılaştıklarında ne o diğerinin

sevdiği kişi sayılır, ne de öbürü diğerinin... Zaman değiştirir, zaman bozar, zaman çürütür. Zaman ancak bir noktada kesişme olursa etkili olur, iki kişi bir daha karşılaşmazlarsa, zamanın limiti sonsuz olursa, zaman zaman olmaktan çıkar, ölüm olur. İnsan bırakın tanıdığı bir diğer insanı, kendisiyle bile ters düşer zamanla. Yıllar sonraki hali ile karşı karşıya geldiğinde, o bunu, bu onu beğenmez, hatta tanımaz bile, “bir an önce gidebilsem bu sıkıntının yanından ah keşke!”yi geçirir içinden. İnsan kendisinin arasına zaman girmiş haliyle karşılaşmaz asla, onun haberini alır: geçmişte yazdığı notlar, biriktirdiği anılar, stokladığı hüznler. Hepsi bir gecede bir anda yenibaştan yazılabilir halbuki, bana göre Fulya yaşamıştır, başkasına göre yaşamamıştır, araya zaman girmiştir, zamanın girmesiyle belirsizlik hakkımız doğmuştur. Araya ne kadar zaman girmişse, o kadar belirsizlik doğmuştur. Zaman ancak bir noktada kesişme olursa etkili olur, iki kişi bir daha karşılaşmazlarsa, zamanın limiti sonsuz olursa, zaman zaman olmaktan çıkar, ölüm olur. İnsan. İnsan kendisinin. onun haberini alır. karşılaşmaz asla. arasına zaman girmiş halinin. karşılaşmaz asla. karşılaşmazlarsa, zaman zaman olmaktan çıkar. hatta tanımaz bile. ölüm olur. İnsan kendisinin arasına zaman girmiş haliyle karşılaşmaz asla, karşılaşmazlarsa, zaman zaman olmaktan çıkar, ölüm olur. İnsan her anı yaşayıp ölür. Fulya öldü. Fulya son bir kere öldü. Fulya'nın ölümü zamanı tanımladı.

Saati, ("bakım için olsa gerek" diye düşünmüştüm o zaman) yerinden almışlardı. Onun yerine, saatin yıllar yılı mertçe göğüs gerdiği toz saldırılarının anısı, saat büyüklüğünde, onun eksikliğini bağırır beyaz, temiz bir iz kalmıştı (fizikte *background* tabir ettiğimiz arka plan seçimi tümüyle izafidir, bizler de ister istemez, bu izafiyeti kendi bakış açımıza kazandırdığımızdan, aslında oradaki tozlu duvarları *ön cephe* olarak algılamak yerine, işte bu esas arka planı, azınlığından olsa gerek, bir fark, bir *kaplama* olarak görmekteyiz).

Neyse, sanırım en son, saatle ilgilendikten sonra odama çıktığımdan bahsediyordum... Niyetim, odamda iki saat sonra gireceğim dersin notlarını şöyle bir gözden geçirmek, biraz da o sıralarda ilgilenmekte olduğum konu ile ilgili topladığım makaleleri düzene sokmaktı.

Ders notlarını elime henüz almıştım ki, asistanım Erkan telaşla içeri girdi... "Hocam," dedi nefes nefese, “Kimya bölümünde büyük bir yangın çıkmış, her ihtimale karşı bizim bölümü de boşaltıyorlar...”

Telaşla camdan hemen karşımızda olan, bir otoparkın bizi ayırdığı kimya bölümüne baktım – laboratuvarların olduğu taraftan koyu dumanlar yükseliyordu; kimyasal bir şeyler de alev almış olmalıydı ki, bir süre sonra yoğun dumanın arasından yeşil, mavi ve parlak sarı renklerde alevler de görüldü. Camdan bakarken gördüğüm bunlarla sınırlı kalmadı. Herkes binadan uzaklaşırken, bizim bölümün arka kapısından çıkıp, otoparkı geçip dosdoğru aleve doğru koşan bir figüre takıldı gözüm. Aslında şaşırمامam gerekiyordu ama yine de şaşırđım. Erkan'a gidebileceğini, birazdan benim de toparlanıp çıkacağımı söyleyip teşekkür ettim.

Merdivenlerden inip, ben de kimyaya doğru giderken ne göreceğimi, beni neyin beklediğini aşağı yukarı kestirebiliyordum. Kestiremediğim şey ise zaten sallantıda olduğu aşikar olan aklımı iyice yitirip yitirmeyeceğimdi.

Binaya sandığımın aksine çok rahat girdim. Daha ilk anın paniği vardı herkesin üzerinde, şu anda düşündükleri tek şey binadan uzaklaşmaktı, itfaiye ekipleri de olay yerine varmamıştı henüz.

VIII. Bölüm

Numan'la mucizevi bir şekilde lisansı 4 senede bitirebildik. Ama yetmemiş olacak ki, yüksek lisansa başvurduk bu sefer de. Sonuçta Fizik Bölümü'nden mezun olup da şarkıcılık yapamıyorsunuz sektörde, akademik hayata devam edeceksiniz, sevmiyorsanız zaten en baştan ne işiniz vardı da geldiniz buraya?! Fulya'nın mülakatı, beklediğimiz üzere 2 dakikanın altında gerçekleşti, Numan'la benimse 40'ar dakika boyunca pestilimizi çıkardılar! Ama üçümüz de kabul edildik sonuçta. Yaz okulundayken Numan'la kimyadan ders almıştık, işte o derslerden birinde hocayı kafaladık, dedik ki, "Hocam, bu gösterdiğiniz tepkimeyi laboratuvarıda görmek istiyoruz, izniniz olursa bu hafta sonu gelip çalışalım..." Hoca da, bizi o dersten önce 3 kereden fazla tanıdığından ya "bunlardan zarar gelmez" diye düşündü, ya da "bu adamlar gözleriyle görmedikçe anlamıyorlar, bırakayım görsünler" dedi, lab'ın anahtarını o hafta sonu için bölümden alıp bize verdi. Biz de Numan'la bir şeyler yapar gibi görüldük görünmesine ama asıl yaptığımız şey anahtarı çoğalttırmak oldu – beleş bira ve sabun aşkına! Sonrasında bir türlü fırsat bulamadık o anahtarları kullanmaya, başımızda Fulya, kölelere piramit yaptıran firavunlar gibi zorla ders çalıştırıyordu bizlere!

Ama işte, yüksek lisansın ikinci ayıydı, biz artık dayanamayıp laboratuvara girmeyi kararlaştırdık. Fulya'nın derste olduğu bir zamanı ayarladık, hayatta izin vermezdi böyle bir şey yapmamıza zira, hatta daha da kötüsü, gidip bizi bölüm başkanına bile ispiyonlardı "başımızı derde sokmayalım" diye!

Lab'a girdik. Öğleden sonra bir vakitti, bir bakan olursa hemen çakılmayalım diye beyaz önlükler de üzerimizde. O gün kolay olanla başlayacaktık işe: Sabun. Sabun tutarsa şayet, biraya geçecektik. Ben sodyum hidroksiti buldum rafların birinden, yağı zaten yanımızda getirmiştik, geriye bir tek ısıtıp çözdürmek kalıyordu. Ocağın altını yakmıştım ki, Numan su koyuverdi: "Hocam, kusura bakma, ben tırstım, kaçıyorum. Yakalanırsak benim bursu çeker alırlar, kalakalırım ortada... İstersen alalım sodyum hidroksidi kavanozuyla, gidelim, bizim evde devam edelim kaldığımız yerden, istersen sana kendi paramla hem de bizzat potasyum hidroksit alırım..."

Çok bozulmuştum. "Git," dedim, "nereye gidiyorsan! Ben bu işe başladım ve onu bitireceğim, sana iyi günler." Biraz mırıldandı, sonunda biraz da kızarmış bir halde gitti. Yine de gideceğini düşünmemiştim, ben kalınca sanki o da kalacak sanmıştım, bu yüzden daha da bir sinirlendim.

Ey sevgili okuyucu! Şimdi burada hiçbir zaman tam olarak öğrenemediğim kimyasal tepkimelere dalıp, bu hikayeyi halihazırda olduğundan daha da sıkıcı yapmaya niyetim yok. O yüzden, şu öğütle yetinin: Sinirle deney yapmayın, sodyum kavanozundan uzak durun, eğer yanlışlıkla o kavanoza çarparsanız, kavanozun düştüğü yerin etrafında su (benim durumumda turuncu bir kova içerisinde 15 litre su) olmamasına dikkat edin.

Kazaya dair son hatırladığım büyük bir patlama ve nefes alamadığım oldu. Sonra kendimden geçmişim.

IX. Bölüm

Ağır adımlarla laboratuvarların olduğu koridora girdim. Duman iyice kaplamıştı içeriyi, gözlerim yaşıyor, pek bir şey göremiyordum. Kazağımı da burnuma çekmiştim biraz daha rahat nefes alayım diye. Bir patlama oldu – bir an bir flaş çaktı ve sonrasında kulaklarım uğuldamaya başladı. Gitmem gereken yeri, görmem gereken şeyi biliyordum. O sırada 4. kattaki odasında uyuklamakta olan, Etel adındaki genç bir araştırma görevlisinin küçük bir duman sızıntısına çalan alarmın sesiyle oldukça rahatsız bir şekilde yavaş yavaş uyanmakta olduğunu biliyordum. İçerisinde baygın yatıyor olduğumu bildiğim laboratuvarın kapısının önünde durdum. Kapının diğer tarafından Fulya'nın sesi geliyordu. “Bir seçim yapacaksın!” diye ağlıyordu Fulya, “ve beni unutacaksın, bırakacaksın, hiç olmamış olacağım, yok olacağım, gideceğim öleceğim biteceğim...” Yavaşça elimi uzattım. Niyetim kapıyı açıp, Fulya'ya bütün bu kaygılarının yanlış olduğunu, onu hiç unutmadığımı ve hiç unutmayacağımı, unutamayacağımı, hatta sırf bu yüzden çıldırmanın eşiğine gelmiş olduğumu söylemekti. Omzuma bir el dokundu. Az çok kimin eli olduğunu tahmin edebiliyordum, soru kim olduğu değildi omzuma dokunanın, soru şuydu: İnsan kendisinin gelecekteki haliyle karşılaşır mı ne olur?..

İnsan kendisinin arasına zaman girmiş haliyle karşılaşmaz asla, karşılaşmazlarsa, zaman zaman olmaktan çıkar, ölüm olur. İnsan her anı yaşayıp ölür. Fulya öldü. Fulya son bir kere öldü. Fulya'nın ölümü zamanı tanımladı.

X. Bölüm – Deus Ex Machina

Arkama döndüğümde garip bir şeyler hissettim. Şimdi “zaman kırılması” diye tanımlıyorum bu şeyi, ama o anda aklımdan milyonlarca şey geçiyordu, isim bulma lüksüm yoktu. Karşımda bana oldukça benzeyen, saçı başı dağınık, bakımsız sakalıyla ben vardı. Gelecekteki halimdi, bunu biliyordum ama anlayamıyordum. Belki ortamdaki duman, oksijen kıtlığı beynime yeterince temiz kan gitmesini engelliyordu, o yüzden anlayamıyordum, belki bütün bu gördüğümü yaşadığımı sandığım şey aslında yoktu, beynime giden kandaki oksijen oranı belki de bu halüsinasyonun tam ortasına yollamıştı beni. Duman donmuştu. Alevler donmuştu. Tepemizdeki flüoresan lamba ışık vermeye devam ediyordu ama bir şekilde. Bir şekilde onun içerisindeki gaz hareketine devam ediyordu...

- Boşuna anlamaya çalışma. Anlayamıyorsun. Her şey nasılsa öyle kalıyor. Resim çekilmiş gibi. Ve 6 ay sonraki halimim. Ve evet, aynı şeyleri ben de yaşadım. Ve kısır döngü, evet, çok saçma, evet, mutlaka bir başlangıcının olması lazım. Ve, ve, ve, ve... Birçok “ve”.
- Ölecek miyim?
- Ah! Aman tanrım! Gerçekten bu soruyu sormuş muyum! Offfff! Hayır, ölmeyeceksin, hatta 6 ay sonra burada olacaksın, saatini kur, unutma.
- Ya gelmezsem?
- Önce “Ya gelmezsem?” sonra “Hayır, kesinlikle gitmeyeceğim...” daha sonra “Hayır, hayır, kesinlikle...” Ne kadar tanıdık... Ama bak, buradayım, karşımda, değil mi?
- Fulya?
- O kısım biraz karışık. Paralel evrenler desem?
- Paralel evrenler mi? Saçmalık!
- Evet, kesinlikle ben de öyle düşünüyordum... Ha ha ha! Bilim dışı! Kesinlikle abukluk!
- Schrödinger’in kedisi + Heisenberg’in belirsizlik ilkesi...
- Ta-taaa!
- EPR yanlış mıydı o halde?
- Aslını istersen tam da EPR yüzünden çıkıyor bu “paralel evrenler”. Aslında paralel olan hiçbir şey yok. Sadece tek bir gerçeklik var, sen seçimini yaptığın anda gerçekleşen. Sorun gerçekleşmeyen diğer gerçeklikler. Niye kendimi kandırmaya çalışıyorum ki? Gerçekten ben de anlamıyorum hiçbir şeyi. 6 ay boyunca kafamı patlattım. Zaman yolculuğu? Yok öyle bir şey, saatler düşmelidir hep bir sonraya! Paralel evrenler? Bundan paraleli yok, sadece kafa karışıklığı. Sana ne olacağını söyleyeyim: Uyandığında dersini kaçırdığını söyleyecekler, Fulya’yı soracaksın, öyle biri yok diyecekler, hiç olmadı, Hüseyin’in yoklama kağıtlarına varıncaya kadar bütün kayıtları alt üst edeceksin, hiçbir şey bulamayacaksın – benim şimdi sana bulamayacağını söylememe rağmen bunu yapacaksın üstelik. Böyle bir yangın hiç çıkmamış olacak, ta ki 6 ay sonrasına kadar. Yangını görünce geleceksin, neler olacağını bile bile geleceksin, kapıyı açmanı engelleyeceksin, benim şimdi dediklerimi diyeceksin.

Cebinden bir sigara çıkarıp yaktı, bana da uzattı, aldım. Anlatmaya devam etti:

- Altı ay önce şu anda benim yerimde duranın bana neler anlattığını kelimesi kelimesine hatırlamıyorum ama sonsuz bir *deja vu* içindeyim. Şimdi kalkıp saçma sapan bir

hareket yapsam, yaptıktan hemen sonra, hatta yapmaya başlamamla, onun da bunu halihazırda yapmış olduğunu hatırlayacağıma eminim, böyle bir his.

Sigaramı yakmak için başımı eğdim, bir yandan da sordum:

- Peki Fulya'nın bütün bunlarla ne alakası var?

Başımı kaldırdığımda gitmişti.

Başımı henüz kaldırmıştım ki, asistanım Erkan telaşla içeri girdi... "Hocam," dedi nefes nefese, "ben de sizi arıyordum, derse girmediğiniz haberi gelince, doğrusu epey korktum, sağlığınızdaki endişelendim – ne de olsa, bunca senedir tek bir dersinizi bile atlamış değilsiniz."

- Dalmışım Erkan, sızmış kalmışım böyle, makaleleri okurken, hay Allah... Neyse, hemen gideyim, olmazsa fazladan ders yaparız hafta sonu...

Amfilere giderken, gözüm pinpon masasının olduğu açıklıktaki saate takıldı alışkanlıktan, kolumdaki saatle (ne zaman takmışım ki ben bunu?) kontrol ettim, doğruyu gösteriyordu, ya da daha doğrusu, iki saat de aynı zamanı gösteriyorlardı. Artık şaşırıyordum, şaşırma yeteneğimi/güdümlerimi artık ne dersiniz, kaybetmiş gibiydim. Şimdi 6 ay sonrasını bekleyecektim. Bir de Hüseyin'in amfide düşmesini engelleyebilsem ne iyi olurdu. Amfilerin olduğu bölüme girince, dersin bitimine artık 15 dakika kaldığından ötürü, yokluğumda koridora çıkmış öğrenciler yavaştan hareketlenmeye başladılar, zaten sadece muhabbete dalan 4-5 kişi kalmıştı geçen 1.5 saat boyunca. Bir kısmı içtikleri sigaraları beni görünce söndürmekle meşguldü (koridorda sigara içmek yasak / kim takar?), sigarasını yeni yakmış olanlar, koru düşürmeye uğraşıyorlardı: koru düşürürken sigarayı kırmamanın ince sanatı. Biz de Numan'la ustalaştığımız bu konuda. Aslında, isimleri geçerseniz, zaman bu koridorlarda kendini hep tekrar etmekte. Aynı öğrenciler, aynı hocalar, aynı duvarlar, aynı zamanlar. Zaman yolculuğu? Yok öyle bir şey, saatler düşmelidir hep bir sonraya!

O gün de, neredeyse haftanın her iş günü yaptığımız üzere eşim Fulya ile okula yollanmıştık. Öncesinde kahvaltıyı beraber hazırlamış ve "sabah hoş-beşleri"nden sonra da arabamıza atlamıştık. Daha önce bahsettim mi bilmem, bir üniversitede orta yaşlı, kendi halinde bir fizik profesörüym (öğrencilerim genelde beni severler). Fulya da benim gibi fizik profesörü ama farklı üniversitelerde çalışıyoruz... O, dört sene evvel ta lisanstan arkadaşımız Numan'ın teklifi üzerine bizimkinin yakınındaki özel üniversiteye geçti, ben biraz daha mı eski kafalıyım ne, "doğup-büyüyüp-geliştığım" bu üniversiteyi bırakmadım. Her noktasında bir dolu anımız var...

Değişik bir duygu insanın bir zamanlar okuduğu yerde sonradan ders vermesi. Tamam, lisanstan sonra okumaya devam ederken gerek laboratuvar, gerekse uygulama dersleri veriyordum ama o zamanlar ders verdiklerimle yaş farkımız o derece fazla değildi, bu yüzden tam olarak nelerin geride kaldığını anlayamıyordum. Ne zamanki yurtdışından dönüp ders vermeye başladım, işte o zaman bu duygu peyda oldu – bu duygu... Koridorlarda tenefüslerde dolaşan, dersin başlamasını bekleyen, sınavlara girip çıkan, kantinde oturan, iskambil oynayan, satranç maçları yapan bisiklete binen, elinde kitaplar kütüphanenin yolunu tutan *gençliğini* görmek. O kadar yaşlı değildim –henüz– ama araya yeni bir kuşak girmişti bile. Hep hatıralar hep anılar. Numan'la şurada sigaralarımızı içer (hala da orada içtiğimiz oluyor ya Numan uğradığında bizim üniversiteye!), Fulya'nın dersten çıkmasını beklerdik (biz Numan'la çift dikiş gittiğimizden, Fulya bizim alamadığımız dersleri alırdı), Nazım'la

bisikletleri şuraya bağlar, Rengin, Emel, Özge, Deniz, Vedat, Halil ve Efe'yle topluca lokale yemeğe gittikten sonra şu masada oturup çaylarımızı içerdik. İşte bunları görmeye başladım bizlerin yerini çoktan almış olan öğrencilerin yaptıklarında, bayrağı devretmiştik, onlar da devredeceklerdi, onların devrettikleri de. Çünkü saatler düşmelidir hep bir sonraya.

SON

Emre Sururi, 2008

<http://www.emresururi.com>